

**LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS
Į S A K Y M A S**

**DĖL SIEROS DIOKSIDO, AZOTO OKSIDŲ, LAKIŲJŲ ORGANINIŲ JUNGINIŲ IR
AMONIAKO NACIONALINIŲ LIMITŲ PATVIRTINIMO**

2003 m. rugsėjo 25 d. Nr. 468
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aplinkos oro apsaugos įstatymu (Žin., 1999, Nr. [98-2813](#)), Aplinkos ministerijos nuostatais (Žin., 1998, Nr. [84-2353](#); 2002, Nr. [20-766](#), Nr. [60-2464](#)), įgyvendindamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. kovo 5 d. nutarimu Nr. 292 „Dėl Lietuvos pasirengimo narystei Europos Sąjungoje programos (Nacionalinė *acquis* priėmimo programa) teisės derinimo priemonių ir *acquis* įgyvendinimo priemonių 2003 metų planų patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. [25-1019](#)) patvirtintą teisės derinimo priemonių 2003 metų planą (priemonės kodas 3.22.2-T30) bei atsižvelgdamas į Europos Parlamento ir Tarybos 2001 m. spalio 23 d. direktyvos 2001/81/EB dėl tam tikrų į atmosferą išmetamų teršalų nacionalinių limitų ir Lietuvos stojimo į Europos Sąjungą sutarties nuostatas,

1. T v i r t i n u sieros dioksido, azoto oksidų, lakiųjų organinių junginių ir amoniako nacionalinius limitus (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad:

2.1. 2010 m. ir kiekvienais vėlesniais metais į atmosferą išmetami sieros dioksido, azoto oksidų, lakiųjų organinių junginių ir amoniako kiekiai neturi viršyti 1 p. patvirtintų nacionalinių limitų;

2.2. nuo 2005 m. į atmosferą išmetami teršalų, kuriems nustatyti nacionaliniai limitai, kiekiai reguliuojami vadovaujantis nacionaline į atmosferą išmetamų teršalų kiekio valdymo (ribojimo) programa;

2.3. iki 2006 m. spalio 1 d. nacionalinė į atmosferą išmetamų teršalų kiekio valdymo (ribojimo) programa gali būti patikrinta ir atnaujinta.

3. P a v e d u Aplinkos apsaugos agentūrai vykdyti į atmosferą išmetamų teršalų, kuriems nustatyti nacionaliniai limitai, apskaitą, tikslinti prognozes 2010 ir vėlesniems metams ir kasmet ne vėliau kaip iki gruodžio 31 d. Europos Komisijai ir Europos aplinkos agentūrai teikti ataskaitas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-827](#), 2009-12-29, Žin., 2009, Nr. 159-7265 (2009-12-31), i. k. 109301MISAK00D1-827

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2003 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. 468

**SIEROS DIOKSIDO, AZOTO OKSIDŲ, LAKIŲJŲ ORGANINIŲ JUNGINIŲ IR
AMONIAKO NACIONALINIAI LIMITAI**

I. NACIONALINIAI LIMITAI IR JŲ TAIKymo TIKSLAS

1. Į atmosferą išmetamų sieros dioksido (SO₂), azoto oksidų (NO_x), lakiųjų organinių junginių (LOJ) ir amoniako (NH₃) (toliau – Reguluojami teršalai) nacionaliniai limitai (toliau – Nacionaliniai limitai), kurie neturi būti viršijami 2010 m. ir kiekvienais vėlesniais metais, pateikti lentelėje:

SO ₂ , tūkst. tonų	NO _x , tūkst. tonų	LOJ, tūkst. tonų	NH ₃ , tūkst. tonų
145	110	92	84

2. Reguluojamų teršalų Nacionaliniai limitai nustatyti, siekiant:

a) apriboti į atmosferą išmetamų rūgštėjimą ir eutrofikaciją sukeliančių teršalų ir ozono pirmtakų (prekursorių) medžiagų kiekius, kad būtų apsaugota aplinka ir žmonių sveikata nuo pavojų, kuriuos sukelia nepageidaujamas rūgštėjimo, dirvožemio eutrofikacijos ir pažemio ozono poveikis;

b) iki 2010 m. visoje Europos Sąjungoje pasiekti II dalyje nurodytus tarpinius aplinkosaugos tikslus.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [D1-616](#), 2011-07-29, Žin., 2011, Nr. 99-4667 (2011-08-04), i. k. 111301MISAK00D1-616

3. Nacionaliniai limitai nustatyti ir taikomi visoje ir jos išskirtinėje ekonominėje zonoje iš visų taršos šaltinių išmetamiems Reguluojamiems teršalams, kurie susidaro dėl žmonių veiklos, išskyrus atvejus, kai šie teršalai į atmosferą išmetami iš:

a) tarptautinio jūrų laivyno transporto;

b) orlaivių, išskyrus jų pakilimo ir nusileidimo ciklus, apibrėžtus 4.8 punkte.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-616](#), 2011-07-29, Žin., 2011, Nr. 99-4667 (2011-08-04), i. k. 111301MISAK00D1-616

4. Šiame teisės akte vartojamos sąvokos ir apibrėžimai:

4.1. **AOT 40** – tai didesnių nei 80 µg/m³ (= 40 ppb (dalių vienam milijardui)) ir 80 µg/m³ pažemio ozono 1 valandos koncentracijų, matuotų kasmet nuo gegužės iki liepos mėn. kasdien šviesiu paros metu (nuo 8:00 iki 20:00 val. Vidurio Europos laiku), skirtumų suma;

4.2. **AOT 60** – tai didesnių nei 120 µg/m³ (= 60 ppb) ir 120 µg/m³ pažemio ozono 1 valandos koncentracijų, matuotų metus, skirtumų suma;

4.3. **azoto oksidai (NO_x)** – tai azoto oksidas ir azoto dioksidas, išreikšti azoto dioksidu;

4.4. **kritinė apkrova** – tai vieno arba kelių teršalų poveikio kiekybinė išraiška, žemiau kurios, kaip rodo dabartiniai mokslo duomenys, jautrūs aplinkos elementai nepatiria jokio didesnio neigiamo poveikio;

4.5. **kritinis lygis** – tai atmosferoje esančių teršalų koncentracija, kurią viršijus, kaip rodo dabartiniai mokslo duomenys, receptoriai, tokie kaip žmonės, augalai, ekosistemos ar medžiagos, gali patirti tiesioginį neigiamą poveikį;

4.6. **lakiniai organiniai junginiai (LOJ)** – tai visi organiniai junginiai, susidarantys dėl žmogaus veiklos, išskyrus metaną, kurie saulės šviesoje reaguodami su azoto oksidais gali sudaryti fotocheminius oksidantus;

4.7. **nacionalinis limitas** – tai didžiausias teršalo kiekis, išreikštas kilotonomis (tūkst. tonų), kuris gali būti išmestas visoje šalies teritorijoje kalendoriniais metais;

4.8. **pakilimo ir nusileidimo ciklas** – tai ciklas, kurį sudaro orlaivio kiekvieno darbo režimo laikas: nusileidimas – 4,0 minutės, riedėjimas žeme/riedėjimas tuščiaja eiga – 26,0 minutės, pakilimas – 0,7 minutės, aukštėjimas – 2,2 minutės;

4.9. **pažemio ozonas** – tai pačioje žemiausioje troposferos dalyje esantis ozonas;

4.10. **teršalų išmetimas** – tai medžiagos išleidimas į atmosferą iš taškinio arba išsklaidyto taršos šaltinio;

4.11. **tinklo gardelė** – 150 km x 150 km kvadratas, naudojamas kritinėms apkrovoms Europos mastu žymėti žemėlapyje bei išmetamų į atmosferą teršalų kiekių bei nuosėdų monitoringui, vykdomam pagal Tolimų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijos protokolą dėl bendradarbiavimo programos tolimų oro teršalų pernašų Europoje monitoringo ir vertinimo srityje (*angl.* EMEP) ilgalaikio finansavimo, priimtą 1984 m. rugsėjo 28 d. Ženevoje.

II. TARPINIAI APLINKOSAUGOS TIKSLAI

5. Tarpinių aplinkosaugos tikslų įgyvendinimu siekiama pagal galimybes užtikrinti, kad, atsižvelgiant į mokslo pasiekimus ir palaipsniui mažinant į atmosferą išmetamą Reguluojamų teršalų kiekį, per ilgą laiką, kaip gairę (atskaitos tašką) imant 2020 m., susidarančios atmosferos nuosėdos ar koncentracijos neviršytų kritinių lygių bei kritinių apkrovų, taip pat veiksmingai apsaugoti žmones nuo pripažintų pavojaus, kuriuos sukelia oro tarša, rūšių.

6. Tarpiniai aplinkosaugos tikslai, susiję su rūgštėjimu, pažemio ozono poveikiu sveikatai bei augmenijai:

6.1. teritorijos, kur yra viršijamos reguliuojamų teršalų kritinės apkrovos, palyginus su 1990 m., sumažinamos ne mažiau kaip 50 % (kiekvienoje tinklo gardelėje);

6.2. pažemio ozono apkrova, kuri viršija žmonių sveikatai nustatytą kritinį lygį (AOT 60 = 0), visose tinklo gardelėse, palyginti su 1990 m., sumažinama dviem trečdaliais. Be to, pažemio ozono apkrova bet kurioje tinklo gardelėje neturi viršyti absoliučios 2,9 ppm. h ribos;

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-616](#), 2011-07-29, *Žin.*, 2011, Nr. 99-4667 (2011-08-04), i. k. 111301MISAK00D1-616

6.3. pažemio ozono apkrova, kuri viršija pasėliams ir natūraliai augančiai augmenijai nustatytą kritinį lygį (AOT 40 = 3 ppm. h), palyginti su 1990 m., sumažinama vienu trečdaliu. Be to, pažemio ozono apkrova neturi viršyti absoliučios 10 ppm. h ribos, išreikštos kaip 3 ppm. h dydžio kritinio lygio viršijimas bet kurioje tinklo gardelėje.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-616](#), 2011-07-29, *Žin.*, 2011, Nr. 99-4667 (2011-08-04), i. k. 111301MISAK00D1-616

III. NACIONALINĖ REGULIUOJAMŲ TERŠALŲ KIEKIO VALDYMO (RIBOJIMO) PROGRAMA

7. Nacionalinės Reguluojamų teršalų kiekio valdymo (ribojimo) programos (toliau – Nacionalinė programa) tikslas yra užtikrinti, kad 2010 m. ir kiekvienais vėlesniais metais nebus viršijami 1 punkte nustatyti Nacionaliniai limitai.

8. Nacionalinėje programoje turi būti pateikiama informacija apie pasirinktą ir numatytą Reguluojamų teršalų valdymo politiką bei priemones, taip pat šios politikos ir priemonių poveikio 2010 m. vertinimai. Turi būti pateikiami ir numatyti svarbūs reguliuojamų teršalų kiekių geografinio pasiskirstymo pokyčiai.

9. Nacionalinė programa turi būti aiški, išsami ir lengvai prieinama visuomenei.

REGULIUOJAMŲ TERŠALŲ APSKAITOS (APRAŠO) VYKDYMO, PROGNOZIŲ TIKSLINIMO BEI ATASKAITŲ TEIKIMO TVARKA

10. Reguluojamų teršalų apskaita (aprašas) vykdoma ir prognozės 2010 m. tikslinamos taikant Europos aplinkos agentūros bendrą į atmosferą išmetamų teršalų apskaitos metodiką (*angl.* EMEP/CORINAIR Atmospheric emission inventory guidebook), kurią galima rasti Europos aplinkos agentūros tinklapyje.

11. Ataskaitos apie apskaitos (aprašo) ir prognozių duomenis teikiamos Europos aplinkos agentūros nustatyta forma.

12. Ataskaitose galutiniai reguliuojamų teršalų apskaitos (aprašų) duomenys turi būti teikiami už priešpaskutinius kalendorinius metus, o laikinieji duomenys – už praėjusius kalendorinius metus.

13. Pateikiant duomenis apie Reguluojamų teršalų prognozes, turi būti pateikiama ir informacija, padėjusi kiekybiškai įvertinti rengiant šiuos duomenis naudotas socialines ekonomines prielaidas.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-827](#), 2009-12-29, Žin., 2009, Nr. 159-7265 (2009-12-31), i. k. 109301MISAK00D1-827

Dėl aplinkos ministro 2003 m. rugsėjo 25 d. įsakymo Nr. 468 "Dėl sieros dioksido, azoto oksidų, lakiųjų organinių junginių ir amoniako nacionalinių limitų patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-616](#), 2011-07-29, Žin., 2011, Nr. 99-4667 (2011-08-04), i. k. 111301MISAK00D1-616

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. rugsėjo 25 d. įsakymo Nr. 468 "Dėl Sieros dioksido, azoto oksidų, lakiųjų organinių junginių ir amoniako nacionalinių limitų patvirtinimo" pakeitimo